

AANBEVELING Nr. 16

AANBEVELING AAN DE PARITAIRE COMITÉS BETREFFENDE DE RAPPORTERING
VAN DE SECTORALE VORMINGSINSPANNINGEN

27.01.2004

2.026-1

AANBEVELING Nr. 16 VAN 27 JANUARI 2004 AAN DE PARITAIRE COMITÉS
BETREFFENDE DE RAPPORTERING VAN DE SECTORALE
VORMINGSINSPANNINGEN

I. Inleiding

Tijdens de nationale werkgelegenheidsconferentie hebben de sociale partners bevestigd wat in de jongste drie centrale akkoorden werd overeengekomen, nl. de doelstelling om tegen 2004 tot een globale vormingsinspanning van 1,9 % van de loonmassa te komen.

Daarnaast hebben zij een nieuw groeipad voor de vormingsinspanningen uitgetekend met de volgende krachtlijnen :

- Tegen 2010 moet 1 op de 2 werknemers in de loop van een jaar vorming volgen of opleiding krijgen, d.i. 60.000 werknemers meer in vorming per jaar tot 2010.
- De 0,10 % voor risicogroepen moet in het bijzonder worden bestemd voor oudere werknemers, laaggeschoolden, gehandicapten en allochtonen.

- Er moeten specifieke vormingsinspanningen voor knelpuntfuncties worden opgezet, in het bijzonder:
 - . door te zorgen voor een periodieke en prospectieve follow-up door de sectoren (in samenwerking met de arbeidsbemiddelingsdiensten) van de ontwikkelingen in beroepen en competenties;
 - . door in 2004 aan 10.000 mensen een aangepaste opleiding te geven;
 - . door jongeren financieel aan te moedigen om dergelijke opleidingen te volgen.

De sectoren spelen uiteraard een belangrijke rol bij de uitvoering van deze strategie. Zij moeten immers de nieuwe initiatieven en inspanningen concretiseren, meestal door middel van de opleidingsfondsen en/of -centra.

Daarom hebben de sociale partners, steeds naar aanleiding van de nationale werkgelegenheidsconferentie, eveneens beslist de vormingsinstrumenten aan te passen door een meer planmatige en gestructureerde organisatie van de vorming via sectorale opleidingsplannen en ondernemingsplannen ter uitvoering ervan.

Bovendien werd in het bijzonder het accent gelegd op de follow-up van de sectorale vormingsinspanningen. Meer bepaald werd de paritaire comités verzocht tegen 31 maart 2004 een rapport op te stellen over de naleving van hun sectorale afspraken en de maatregelen om de afgesproken doelstellingen te bereiken alsook over de spreiding van de vormingsinspanningen naar categorie, leeftijd en scholingsgraad van de werknemers.

Gelet op de conclusies van de nationale werkgelegenheidsconferentie en de belangrijkheid van de sectorale dimensie van het gevoerde beleid, is de follow-up van de op sectorniveau geleverde inspanningen, ook uit kwalitatief oogpunt, dus een essentieel element van de strategie van de sociale partners.

Tijdens zijn werkzaamheden heeft de Raad geconstateerd dat een aantal gegevens reeds beschikbaar zijn in de rapporten van de verschillende opleidingsfondsen en/of -centra die op sectorniveau zijn opgericht maar dat het verzamelen en verwerken van die gegevens verschilt van sector tot sector.

Vooral de tel- en rapporteringsmethoden zijn niet geharmoniseerd, wat de verwerking van de gegevens bemoeilijkt en beperkingen inhoudt voor de lering die er in het algemeen uit kan worden getrokken.

Tegen die achtergrond heeft de Raad het nuttig geacht een aanbeveling te richten aan de verschillende sectoren om te verduidelijken welke informatie van hen wordt verwacht in het kader van de evaluatie die met name uit de nationale werkgelegenheidsconferentie voortvloeit.

Concreet houdt dit in dat de Raad de sectoren een kader ter beschikking stelt om de diverse vormingsinitiatieven zo goed mogelijk te kunnen valoriseren; dat kader moet wel voldoende soepel zijn om zoveel mogelijk initiatieven in aanmerking te nemen, gelet op de verscheidenheid ervan in de praktijk.

De Raad beveelt bij de rapportering aan:

- zich te beperken tot de initiatieven inzake opleiding die werden geïnitieerd ingevolge sectorale maatregelen of die werden ondersteund door sectorale maatregelen; het is dus in dit kader niet de bedoeling te komen tot een globaal overzicht van de opleidingsinspanningen die binnen de sector gebeuren (zoals de eigen inspanningen van de individuele bedrijven);
- zich te beperken tot de sectorale, door de sociale partners overeengekomen initiatieven; het is dus niet de bedoeling in dit kader tot een rapportering te komen van de eigen initiatieven van de afzonderlijke sociale partners (tenzij wanneer deze voortvloeien uit sectorale, paritaire afspraken);
- tot een globaal en geïntegreerd overzicht te komen van het geheel aan sectorale, paritaire initiatieven, ongeacht het fonds of de instellingen die hiervoor worden ingeschakeld: diverse sectoren beschikken immers over meer dan één instrument voor de uitbouw van het sectorale vormingsbeleid. Het is aangewezen deze initiatieven in een globaal, coherent overzicht te presenteren, waarbij dubbeltellingen worden vermeden.

Deze aanbeveling bestaat uit een kwantitatief en een kwalitatief gedeelte.

Het kwantitatieve gedeelte omvat een aantal voorstellen aan de sectoren betreffende de verzameling en de verwerking van nuttige gegevens, rekening houdend met de jongste centrale akkoorden en de conclusies van de nationale werkgelegenheidsconferentie. Er wordt in aangegeven welke elementen idealiter moeten voorkomen in de rapporten en er worden methodologische aanbevelingen in geformuleerd voor de berekening van de voorgestelde indicatoren. Als bijlage bij de aanbeveling is een tabel opgenomen met alle gegevens en uitsplitsingen waarmee rekening moet worden gehouden.

Het kwalitatieve gedeelte heeft tot doel informatie te vergaren over het soort acties dat de sectoren concreet opzetten, teneinde een zo precies mogelijk beeld te krijgen van de sectorale vorming in al haar verschillende aspecten en ze zo goed mogelijk te kunnen valoriëren.

In eerste instantie wordt voorgesteld de doelstellingen die in de sectorale akkoorden inzake vorming zijn afgesproken alsook de genomen en de nog te nemen maatregelen om de afgesproken doelstellingen te bereiken, in de rapporten in het licht te stellen, zoals gevraagd in de conclusies van de nationale werkgelegenheidsconferentie. Bovendien wordt een analyseschema voorgesteld om de acties die op verschillende geselecteerde werkterreinen werden opgezet, te kunnen aangeven.

De aan de sectoren voorgestelde werkmethode zou zoveel mogelijk gebruikt moeten worden voor het opstellen van het rapport dat naar aanleiding van de nationale werkgelegenheidsconferentie tegen eind maart 2004 wordt gevraagd. Meer in het algemeen zou ze gebruikt moeten worden voor de opstelling van de volgende rapporten waarin de sectorale opleidingsfondsen en/of -centra jaarlijks verslag uitbrengen over hun vormingsactiviteiten. Idealiter zou de methode een eerste keer moeten worden toegepast in 2004 voor de verwerking van de gegevens van 2003.

De leden van de Raad zijn zich evenwel ten volle bewust van het feit dat het verzamelen en verwerken van de gegevens die in deze aanbeveling worden gevraagd, voor problemen kan zorgen.

Meer bepaald zouden een aantal sectoren problemen kunnen ondervinden om de gevraagde informatie vanaf 2004 te verstrekken. Sectoren die in eerste instantie andere tel- en rapporteringsmethoden gebruiken, wordt dus verzocht in hun rapport de resultaten aan te geven die met hun eigen evaluatiemiddelen worden verkregen.

Daarbij is het aangewezen ook aan te geven in welke mate de methodes inzake telling en rapportering verschillen van de methodes die hier worden aanbevolen.

Deze aanbeveling moet dus in een dynamische context worden opgevat (cf. werkgelegenheidsconferentie: "de sectoren beschikken niet over al deze indicatoren, er wordt gevraagd om een inspanning te leveren opdat de informatie maximaal kan worden toegeleverd").

Met dit initiatief hebben de leden van de Raad immers het begin willen markeren van een proces om de follow-up van de vormingsinitiatieven van de sectoren stapsgewijs te kunnen verbeteren, verfijnen en harmoniseren, in het licht van de doelstellingen die de sociale partners met name naar aanleiding van het jongste centraal akkoord en de nationale werkgelegenheidsconferentie hebben vastgesteld.

II. Eigenlijke aanbeveling

A. Kwantitatief gedeelte

Na de context en de strekking van zijn demarche te hebben verduidelijkt, beveelt de Raad de sectoren aan dat in de rapporten betreffende de vorming die vanaf 2004 (gegevens van 2003) zullen worden opgesteld, de volgende gegevens worden opgenomen :

1° De personen in opleiding

Onder opgeleide persoon moet in ruime zin worden verstaan, elke persoon die in de loop van het beschouwde jaar een opleiding heeft aangevat in het kader van een opleidingsmaatregel van de sector.

Het betreft bijvoorbeeld:

- de personen die een opleiding in een sectoraal opleidingscentrum hebben gevolgd;

- de personen die een opleiding in een onderneming of bij een externe opleidingsinstantie hebben gevolgd maar met de financiële steun van de sector (bijvoorbeeld sectorale steun voor de werkgever en/of de werknemer).

Om dubbeltelling te vermijden, wordt aanbevolen fysieke personen in aanmerking te nemen en niet een aantal inschrijvingen of deelnemers op te tellen. Met andere woorden, een persoon mag maar een keer worden geteld en niet zoveel keer als die persoon een opleiding heeft gevolgd¹.

Ten slotte wordt aanbevolen de deelnemers aan de vormingen per kalenderjaar op te nemen. Ingeval opleidingen over twee kalenderjaren lopen, wordt aangeraden de deelnemers op te nemen voor het jaar waarin de opleiding is begonnen.

In het kader van de acties voor de instroom in knelpuntberoepen bepaalt de nationale werkgelegenheidsconferentie dat in 2004 aan 10.000 jongeren een aangepaste opleiding zal worden gegeven en dat jongeren financieel zullen worden aangemoedigd om dergelijke opleidingen te volgen. De sectoren wordt dus verzocht om vanaf de gegevens voor 2004 in de rapporten betreffende de vormingsacties de personen te onderscheiden die worden opgeleid om knelpuntberoepen uit te oefenen (zie tabel achteraan). Deze gegevens zijn niet vereist voor de rapportering voor 2003. Deze verduidelijkingen worden echter hier al gegeven, zodat de sectoren bij hun registratie van de opleidingen in de loop van 2004 reeds rekening kunnen houden met de vraag naar rapportering hierover begin 2005.

2° Het volume van de gevolgde opleiding

Het gaat hier om het totale opleidingsvolume. Er wordt aanbevolen het volume van de gevolgde opleiding te berekenen door het aantal opgeleide personen (cf. supra, 1°) te vermenigvuldigen met het aantal opleidingsuren.

Uitsplitsing van de gegevens

De Raad beveelt aan dat de gegevens betreffende het aantal opgeleide personen worden uitgesplitst in het licht van de volgende categorieën van gerechtigden :

¹ Het is immers de bedoeling de graad van toegang tot de opleidingen te kunnen berekenen door het aantal opgeleide personen te vergelijken met het totale aantal personen die voor opleiding in aanmerking komen.

- de werknemers;
- de werkzoekenden;
- de personen die een alternerende opleiding volgen: het betreft hier in het bijzonder de personen die zijn tewerkgesteld met een overeenkomst zoals bedoeld in artikel 27, 2° en 3° van de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid (industriële leerovereenkomst, middenstandsleercontract, stage middenstandsvorming, overeenkomst voor socio-professionele inschakeling). Wat de individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO) betreft, beveelt de Raad aan deze personen te verrekenen onder de categorie "werkzoekenden".
- de stagiairs uit het voltijds onderwijs.

Om de draagwijdte van het vormingsbeleid correct te kunnen evalueren, zoals naar aanleiding van de nationale werkgelegenheidsconferentie werd gevraagd, is er ook informatie nodig over bepaalde sociaal-economische kenmerken van de personen die een opleidingsactie hebben genoten.

De Raad beveelt bijgevolg aan ervoor te zorgen dat de cijfergegevens worden uitgesplitst in het licht van de volgende variabelen :

1° De leeftijd van de opgeleide personen

Er wordt gevraagd de volgende categorieën te onderscheiden :

- jonger dan of gelijk aan 25 jaar;
- van 26 tot 44 jaar;
- 45 jaar en ouder.

2° Het geslacht

3° De nationaliteit

Er moet onderscheid worden gemaakt tussen :

- Belgen;
- EU-onderdanen²;
- anderen.

4° De schoolopleiding

Er wordt gevraagd onderscheid te maken in het licht van het schoolingsniveau :

- lager dan getuigschrift hoger secundair onderwijs;
- gelijk aan getuigschrift hoger secundair onderwijs.
- hoger dan getuigschrift hoger secundair onderwijs.

De Raad beveelt ten slotte aan dat voor de presentatie van de resultaten gebruik wordt gemaakt van de tabel die als bijlage is opgenomen.

B. Kwalitatief gedeelte

1. Follow-up van de sectorale akkoorden

Om tot een betere follow-up van de sectorale vormingsakkoorden te komen, wordt de sectoren aanbevolen in de rapporten over de vormingsactiviteiten melding te maken van :

² De Europese Unie moet worden verstaan als de uitgebreide unie na toetreding, op 1 mei 2004, van 10 nieuwe lidstaten (Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, de Tsjechische Republiek, de Slowaakse Republiek en Slovenië). Om de vergelijkbaarheid tussen 2003 en de volgende jaren te garanderen, wordt aanbevolen reeds voor 2003 de uitbreidingslanden en hun onderdanen te beschouwen als deel van de Europese Unie.

- 1° de in de sectorale akkoorden overeengekomen doelstellingen;
- 2° de maatregelen die zijn genomen om die doelstellingen te bereiken;
- 3° de maatregelen die nog moeten worden genomen om die doelstellingen te bereiken.

2. Schema voor de kwalitatieve analyse van de opgezette acties

De rapporten die de sectorale fondsen en/of centra opstellen, moeten een kort overzicht geven van de opgezette acties, uitgesplitst als volgt³:

1. Leerlingen

a. Onderwijs

- Promotie onderwijs
- Financiële steun onderwijs
- Inhoudelijke steun onderwijs
- Didactische steun onderwijs
- Steun inzake infrastructuur (cf. werkgelegenheidsconferentie)
- Andere:

b. Leerlingen

- Startbaanovereenkomst type II en III

³ Voor de typologie werd uitgegaan van de typologie die werd gebruikt in de studie "Het vormingsbeleid in de sectoren" die het "Hoger Instituut voor de Arbeid" (HIVA) op verzoek van de sectoren heeft verricht.

- Alternerend werken en leren
- Leercontract
- Industrieel leerlingenwezen
- Stage voor leerlingen
- Andere:

c. Onderwijs - Arbeidsmarkt

- Synergie school-bedrijf
- Stages leerkrachten
- Stages voor leerlingen (cf. werkgelegenheidsconferentie)
- Arbeidsmarktinformatie aan jongeren (cf. werkgelegenheidsconferentie)
- Andere:

d. Diversen

- Afstandsonderwijs
- Computerondersteunend onderwijs
- Andere:

2. Werkzoekenden

a. Opleiding

- Initiëren van werkzoekendenopleiding
- Uitvoeren van werkzoekendenopleiding

- Subsidiëren van werkzoekendenopleiding
- Doelgroepenbeleid t.a.v. werkzoekenden
- Financiële stimulansen naar werkzoekenden om opleiding te volgen
- Andere:

b. Combinatie tewerkstelling-opleiding

- Tewerkstelling mits opleiding
- Inschakelingsplan
- Andere:

c. Diversen

- Certificeren van werkzoekendenopleidingen
- Competentievalidering
- Uitbouw opleidingscentrum
- Andere:

3. Werknemers

a. Vorming

- Initiëren van werknemersopleiding
- Uitvoeren van werknemersopleiding
- Subsidiëren van werknemersopleiding
- Financiële stimulansen naar werknemers om opleiding te volgen

- Doelgroepenbeleid t.a.v. werknemers
- Andere:

b. Stimuli t.a.v. werknemersopleiding

- Maatregelen m.b.t. gelijke kansen in vorming
- Positieve acties m.b.t. vorming
- Betaald educatief verlof
- Recht op vorming voor werknemers
- Andere:

c. Arbeidsmarktinstrumenten

- Loopbaanoriëntatie
- Recyclage oudere werknemers
- Outplacement
- Tutoraat
- Andere:

d. Diversen

- Certificeren werknemersopleidingen
- Vormingscatalogus voor werknemers
- Promotie werknemersopleidingen
- Competentievalidering
- Andere:

4. Werkgevers

- Detectie opleidingsbehoeften
- Ontwikkeling opleidingsplannen
- Databank opleidingsaanbod
- Opleidingsadvies
- Screening opleidingsaanbod
- Dienstverlening bij projecten
- Andere:

**BIJLAGE : TABEL VOOR DE PRESENTATIE VAN DE CIJFERGEGEVENS
INZAKE SECTORALE VORMING**

Opleidingsactiviteiten		Werknemers	Werkzoekenden	Alternerend leren-werken	Stagiairs uit het voltijds secundair onderwijs	Totaal aantal werknemers behorend tot het ressort van het paritair comité
Aantal opgeleide personen ⁴	Knelpuntberoepen ⁵					
	Andere					
Geslacht	Aantal vrouwen					
Schoolopleiding	<GHSO					
	GHSO					
	>GHSO					
Nationaliteit	Belg					
	EU ⁶					
	Andere					
Leeftijd	Jonger dan of gelijk aan 25 jaar					
	26 tot 44 jaar					
	45 jaar en ouder					
Aantal uren opleiding						

⁴ Onder opgeleide persoon moet in ruime zin worden verstaan, elke persoon die in de loop van het beschouwde jaar een opleiding heeft aangevat in het kader van een opleidingsmaatregel van de sector. Het betreft bijvoorbeeld:
- de personen die een opleiding in een sectoraal opleidingscentrum hebben gevolgd;
- de personen die een opleiding in een onderneming of bij een externe opleidingsinstantie hebben gevolgd maar met de financiële steun van de sector (bijvoorbeeld sectorale steun voor de werkgever en/of de werknemer).

⁵ In te vullen in de rapporten vanaf 2005 (gegevens betreffende 2004).

⁶ De Europese Unie moet worden verstaan als de uitgebreide unie na toetreding, op 1 mei 2004, van 10 nieuwe lidstaten (Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, de Tsjechische Republiek, de Slowaakse Republiek en Slovenië). Om de vergelijkbaarheid tussen 2003 en de volgende jaren te garanderen, wordt aanbevolen reeds voor 2003 de uitbreidingslanden en hun onderdanen te beschouwen als deel van de Europese Unie.